

Териториално статистическо бюро - Югоизток

Отдел „Статистически изследвания - Бургас“

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. в област Бургас са приключили делата за 1 835 извършени **престъпления**. От тях 932 са завършили с условно осъждане, 670 - с ефективно осъждане, 18 - с оправдаване, 6 - с прекратяване, и 209 - с освобождаване от наказание.

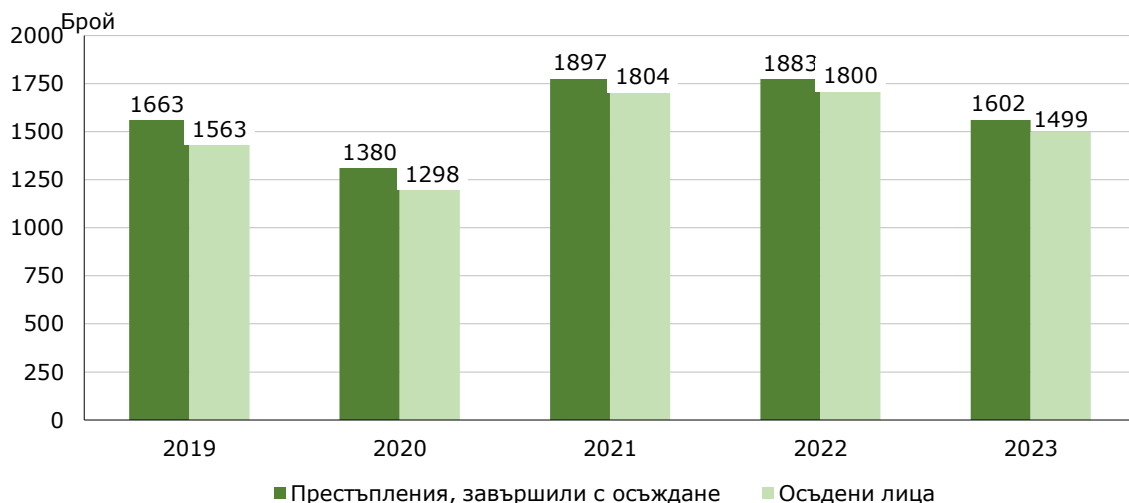
С ефективни и условни присъди са приключили делата за 1 602 извършени престъпления.

През 2023 г. **обвиняеми** в областта са били 1 734 лица от които:

- условно осъдени са 883 лица (50.9%);
- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 616 лица, или 35.5% от общия брой на обвиняемите;
- освободени от наказателна отговорност са 212 лица (12.2%);
- оправдани са 15 лица (0.9%);
- на 8 лица делата са прекратени (0.5%).

Броят на **осъдените лица** с влезли в сила присъди е 1 499. Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 41, или 2.7% от всички осъдени в областта.

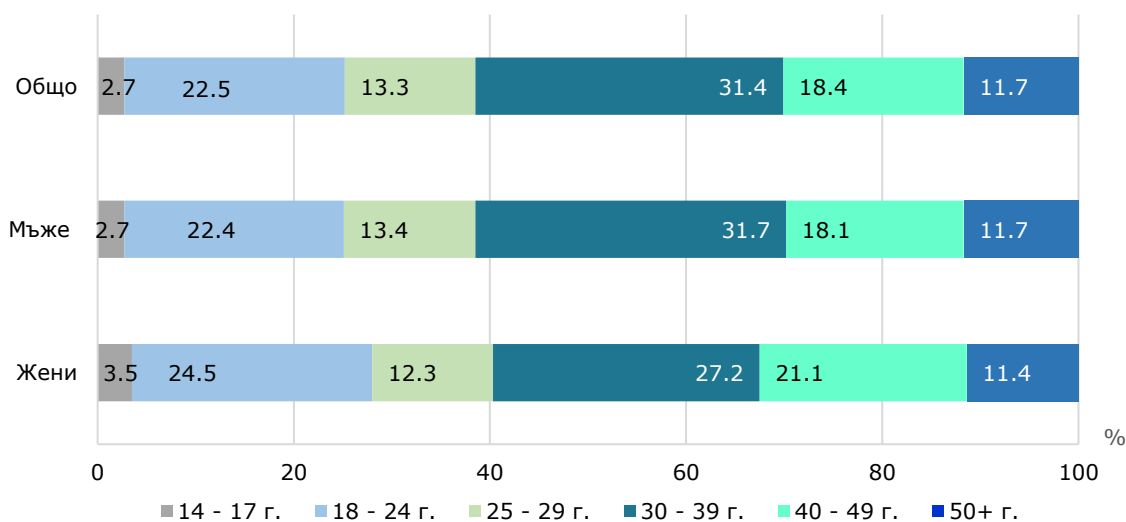
**Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица
през периода 2019 - 2023 година**

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Осъдените мъже са 1 385, или 92.4%, а жените - 114 (7.6%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е делът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 г. - съответно 31.7% за мъжете и 27.2% за жените. На второ място както сред мъжете, така и сред жените е възрастовата група е от 18 до 24 години.

Фиг. 2. Структура на осъдените лица през 2023 г. по пол и възрастови групи

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

Сред престъпленията, завършили с осъждане, най-голям е броят и делът на **общоопасните** - 826, или 51.6%. На второ място в структурата са престъпленията **против собствеността**, като с осъдителна присъда са приключили делата за 321, или 20.0%.

С осъждане са завършили 171 **престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции**, което представлява 10.7% от всички наказани престъпления.

Наказани са и 150 **престъпления против личността**, по 32 **против правата на гражданите и документни престъпления** и 20 **против стопанството**.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Фиг. 3. Структура на престъпленията, завършили с осъждане през 2023 г. по глави от НК

Почти половината от осъдените са наказани за извършването на **общопасни престъпления** - 747, или 49.8%. На второ място в структурата са осъдените за **престъпления против собствеността** - 350 лица (23.3%).

За извършването на **престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции** са наказани 165 лица, или 11.0%. Осъдени за **престъпления против личността** са 113 лица (7.5%), **против правата на гражданите** - 35, или 2.3%, за **документни престъпления** - 24, или 1.6% и **престъпления против стопанството** - 22 лица (1.5%).

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Фиг. 4. Структура на осъдените лица през 2023 г. по глави от НК

Общопасни престъпления¹

В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на наказаните престъпления по транспорта и съобщенията - 595, или 72.0% от общия им брой. За извършването им са осъдени 546 лица, или 73.1% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, са 204 (24.7%), а наказаните за тях лица - 179 (24.0%).

Престъпленията против собствеността²

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са кражбите на имущество - 76.3%. Осъдените за този вид престъпления са 273, или 78.0%.

По своята правна и криминална характеристика грабежите са сред най-тежките престъпления против собствеността - за 29 грабежа са осъдени 31 лица.

¹ Включват престъпленията, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции¹

Престъпленията за противозаконно подпомагане на чужденци да пребивават или преминават в страната е най-разпространения вид сред тези престъпления - 115 (67.3%). За този вид престъпления са осъдени 127 лица (76.9%).

Престъпления против личността²

С изключително висока обществена опасност сред престъпленията против личността са *умишлените убийства*. С осъдителни присъди в област Бургас са завършили делата за 7 убийства (довършени и опити), като за извършването им са осъдени 8 лица (7.1%)

Сред престъпленията против личността най-много са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 52 престъпления (34.7%). Осъдени за тях са 41 души, или 36.3% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.

С осъждане са завършили 53 наказателни дела за *принуда* (35.3%) с 33 осъдени, или 29.2% от всички осъдени лица по тази глава от НК.

Приключилите с осъждане дела за *разврат* са 18 (12.0%), а осъдените лица са 13 (11.5%). От тях 3 са за *изнасилване*, като са осъдени 2 лица.

За *трафик на хора* с осъдителни присъди са завършили 3 наказателни дела. Или 2.0% от престъпленията против личността. Осъдени за този вид престъпление са 2 души.

Престъпления, завършили с осъждане, по брой извършители и осъдени лица по брой извършени престъпления

Преобладаващата част от наказаните престъпления са извършени от едно лице (без съучастие) - 95.7%. Следват извършените от две лица - 3.4%, а от три и повече са 0.9%³.

В зависимост от състава на престъпленията един извършител е най-разпространеният случай при Престъпленията против финансовата, данъчната и осигурителната система и против брака, семейството и младежта (100.0%), и при общоопасните престъпления (98.9%). Две лица извършват в съучастие едно престъпление най-често, когато престъплението е против стопанството (15.0%).

¹ Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието, подкуп.

² Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат, трафик на хора.

³ Престъпление, извършено в съучастие - когато няколко лица участват в извършването на едно и също престъпление като извършители или помагачи, и са осъдени по еднакъв престъпен състав от НК.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Наказаните престъпления, извършени от три и повече лица в съучастие, са най-характерни при престъпления против реда и общественото спокойствие (5.6%).

В разпределението на осъдените лица по броя на извършените престъпления, най-голям е дялът на осъдените за едно престъпление - 89.8%. Извършителите на две престъпления са 8.3%, а на три и повече - 1.9% от всички осъдени лица през годината.

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2023 г. те са 1 260, или 84.1% от общия брой на осъдените лица. От тях най-много са лишените от свобода за срок до 6 месеца (51.0% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година - 32.5%.

Наказанието *пробация* е наложено на 149 лица (9.9% от всички осъдени), *глоба* - на 85 лица (5.7%), а *обществено порицание* - на 5 лица.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В **броя на престъпленията, завършили с осъждане**, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В **броя на обвиняемите лица** се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В **броя на осъдените лица** се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Повече информация и данни от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ са достъпни в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56) и на сайта на НСИ, раздел „Правосъдие и престъпност“ (<https://www.nsi.bg/node/3738/>).